

EUROOPA KOHTU OTSUS

26. oktoober 1982*

[...]

Kohtuasjas 104/81,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel esitatud Bundesfinanzhofi taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Hauptzollamt Mainz (Mainzi peatolliamet)

ja

C. A. Kupferberg & Cie KG a. A., Mainz,

eelotsust EMÜ ja Portugali Vabariigi vahel 22. juulil 1972 sõlmitud lepingu (EÜT L 301, lk 165) artikli 21 esimese lõigu ja EMÜ asutamislepingu artikli 95 tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president J. Mertens de Wilmars, kodade esimehed A. O'Keeffe, U. Everling ja A. Chloros, kohtunikud P. Pescatore, Mackenzie Stuart, G. Bosco ja O. Due,

kohtujurist: S. Rozès,

kohtusekretär: P. Heim,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

Põhjendused

1. Oma 24. märtsi 1981. aasta määrusega, mis saabus Euroopa Kohtusse sama aasta 29. aprillil, esitas Bundesfinanzhof Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel mitu eelotsuse küsimust EMÜ asutamislepingu artikli 95 ning Brüsselis 22. juulil 1972 allkirjastatud Euroopa Majandusühenduse ja Portugali Vabariigi vahelise lepingu (mis

* Kohtumenetluse keel: saksa.

sõlmiti ja kiideti ühenduse nimel heaks nõukogu 19. detsembri 1972. aasta määrusega nr 2844/72 (EÜT L 301, lk 164)) artikli 21 esimese lõigu tõlgendamise kohta.

2. Põhikohtuasja pooled on üks Saksa importija ning Hauptzollamt Mainz „monopoli tasakaalustava tollimaksu” (*Monopolausgleich*) määra asjas, mida kohaldati ühe Portugalist pärit portveinipartii vabasse ringlusse lubamisel 26. augustil 1976.

3. Monopoli tasakaalustava tollimaksuga maksustatakse Saksa alkoholimonopoli seaduse (*Branntweinmonopolgesetz*) artikli 151 lõike 1 kohaselt imporditud alkoholi ja alkoholitooteid.

4. Vastavalt artikli 151 lõikele 3 (asjaomase kauba vabasse ringlusse lubamise ajal lõikele 2) loetakse alkoholitoodeteks muu hulgas üle 14%-lise alkoholisisaldusega liköörveine. Nende veinide puhul arvutatakse monopoli tasakaalustav tollimaks vastavalt sama seaduse artikli 152 lõikele 2 eespool nimetatud alkoholisisaldust ületava alkoholikoguse järgi.

5. Monopoli tasakaalustava tollimaksu summa vastab alkoholi lisatollimaksu (*Branntweinaufschlag*) summale, millega maksustatakse nimetatud seaduse artikli 78 kohaselt kodumaist alkoholi, mis on vabastatud tarnekohustusest monopoli ees. Artikli 79 lõikes 2 (kõnealusel ajal kehtinud versioonis) on siiski ette nähtud lisatollimaksu vähendamine 21% võrra, kui tegemist on alkoholiga, mida valmistatakse piiratud koguses teatavates piiritusetehastes. Tol ajal kuulusid nende hulka puuviljakasvatusühistute piiritusetehased, mis tootsid aastas ühe liikme kohta kuni 3 hektoliitrit piiritust ja ainult oma puuviljasaagist.

6. Eespool mainitud artiklite 151 ja 152 kohaselt maksustas Hauptzollamt Mainz asjaomast importi tol ajal kehtinud määra juures – 1650 DEMi ühe hektoliitri veinipiirituse kohta – kokku 18 103.80 DEMi suuruse monopoli tasakaalustava tollimaksu summaga. Importija esitas selle otsuse vastu hagi Finanzgericht Rheinland-Pfalzile, kes muutis otsust, vähendades monopoli tasakaalustavat tollimaksu nimetatud seaduse artikli 79 lõike 2 alusel ning ühenduse ja Portugali vahelise lepingu artikli 21 alusel, mille kohaselt:

„Lepinguosalised hoiduvad kohaldamast riikliku maksustamise meetmeid või korda, mis otseselt või kaudselt tõrjuvad teise lepinguosalise territooriumilt pärinevaid samasuguseid tooteid.” [mitteametlik tõlge]

Sellega kohtles Finanzgericht imporditud portveine samamoodi kui kodumaiseid liköörveine, millele on lisatud puuviljakasvatusühistute piiritusetehastest pärinevat ning eespool mainitud koguses toodetud alkoholi.

7. Hauptzollamt Mainz kaebas otsuse asja uueks läbivaatamiseks edasi Bundesfinanzhofi, kes esitas Euroopa Kohtule järgmised küsimused:

1) „Kas Euroopa Majandusühenduse ja Portugali Vabariigi vahelise 22. juuli 1972. aasta lepingu (mis kiideti heaks ja avaldati nõukogu 19. detsembri 1972. aasta määrusega

(EMÜ) nr 2844/72) artikli 21 esimene lõik on vahetult kohaldatav ning annab eri ettevõtjatele õigusi? Kas jaatava vastuse korral näeb see ette EMÜ asutamislepingu artikli 95 esimeses lõigus sätestatuga samalaadse diskrimineerimiskeelu ning kas seda saab kohaldada ka portveinide impordi suhtes?

2) Jaatava vastuse korral esimesele küsimusele:

a) Kas diskrimineerimisega EMÜ asutamislepingu artikli 95 esimese lõigu või EMÜ ja Portugali vahelise lepingu artikli 21 esimese lõigu diskrimineerimiskeelu mõttes on tegemist pelgalt asjaolu tõttu, et riiklikud maksualased õigusaktid võimaldavad puhtjuriidilisest ja -abstraktsest vaatepunktist samasuguste kodumaiste toodete soodsamat maksustamist (potentsiaalne diskrimineerimine), või on eespool mainitud sätete mõttes diskrimineerimisega tegemist siiski ainult juhul, kui maksude konkreetsel võrdlemisel ilmneb ka tegelikkuses, et samasuguseid kodumaiseid tooteid maksustatakse soodsamalt?

b) Kas EMÜ asutamislepingu artikkel 95 või EMÜ ja Portugali vahelise lepingu artikli 21 esimene lõik nõuab, et teisest liikmesriigist või Portugalist pärinevale kaubale, mida importimisel maksustatakse sama suure maksuga kui nendega otseselt sarnaseid kodumaiseid tooteid, võimaldataks madalamat maksumäära, millega riiklikus õiguses maksustatakse teist toodet, mida on samuti põhjust pidada importtootega samasuguseks tooteks EMÜ asutamislepingu artikli 95 esimese lõigu tähenduses?"

Esimene küsimus

8. See küsimus koosneb kolmest osast, millest esimene puudutab lepingu artikli 21 esimese lõigu vahetut kohaldatavust. Jaatava vastuse korral küsitakse teises osas, kas sellel sätel on EMÜ asutamislepingu artikli 95 esimese lõiguga samalaadne ulatus, kolmandas osas aga tahetakse teada, kas sätet saab kohaldada ka portveini impordi suhtes.

Küsimuse esimene osa

9. Esiteks tahab Bundesfinanzhof teada, kas Saksa importija saab oma Saksa kohtule esitatud hagi maksuhaldurite otsuse vastu tugineda nimetatud artiklile 21.

10. Oma Euroopa Kohtule esitatud märkustes rõhutasid Taani Kuningriigi valitsus, Saksamaa Liitvabariigi valitsus, Prantsuse Vabariigi valitsus ja Ühendkuningriigi valitsus küsimust, kas ühenduse poolt Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmesriikidega sõlmitud vabakaubanduslepingute sätetel võib olla ühenduse liikmesriikides vahetu mõju.

11. Euroopa Ühenduse asutamisleping ei andnud institutsioonidele mitte ainult pädevust võtta vastu ühenduses kohaldatavaid õigusakte, vaid ka pädevuse sõlmida kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega lepinguid vastavalt asutamislepingu sätetele. Artikli 228 lõike 2 kohaselt on need lepingud siduvad nii liikmesriikidele kui ka nimetatud institutsioonidele. Järelikult on nii ühenduse institutsioonidel kui ka liikmesriikidel ülesanne tagada sellistest lepingutest tulenevate kohustuste täitmine.

12. Ühenduse poolt sõlmitud lepingu sätete rakendamiseks vajalikud meetmed olenevad selle lepingu sätetega reguleeritavates valdkondades ühenduse õiguse praeguses olukorras nii ühenduse institutsioonidest kui ka liikmesriikidest. See kehtib eelkõige selliste lepingute puhul nagu vabakaubanduslepingud, mille alusel võetud kohustused ulatuvad mitmesse väga erinevasse valdkonda.

13. Ühenduse institutsioonide sõlmitud lepingust tulenevate kohustuste täitmist tagades ei täida liikmesriigid oma kohustust mitte üksnes asjaomase kolmanda riigi suhtes, vaid samuti ning eriti ühenduse suhtes, kes on võtnud vastutuse lepingu korraliku täitmise eest. Niisiis moodustavad sellise lepingu sätted ühenduse õiguskorra lahutamatu osa, nagu Euroopa Kohus otsustas juba oma 30. aprilli 1974. aasta otsuses kohtuasjas 181/73: Haegeman (EKL 1974, lk 449).

14. Tulenevalt nende lepingusätete kuulumisest ühenduse õigusesse ei ole vastuvõetav, et nende mõju ühenduses muutuks vastavalt sellele, kas nende kohaldamine on praktikas ühenduse institutsioonide või liikmesriikide pädevuses, ning viimasel juhul vastavalt sellele, milline seisukoht võetakse iga üksiku liikmesriigi õiguses selle riigi sõlmitud rahvusvaheliste lepingute mõju suhtes riiklikule õiguskorrale. Niisiis on Euroopa Kohtu ülesanne tagada oma lepingusätete tõlgendamise pädevuse ulatuses nende sätete ühesugune kohaldamine kogu ühenduses.

15. Euroopa Kohtule märkusi esitanud valitsused ei vaidlusta seda, et ühenduse poolt sõlmitud lepingute sätted kuuluvad ühenduse õigusesse. Siiski väidavad nad, et ühenduse ja kolmanda riigi vahel sõlmitud vabakaubanduslepingu sätetele ei saa rakendada samu kriteeriume, millega üldtunnustatavalt määratakse kindlaks puhtalt ühenduse algupäraga sätete mõju.

16. Seoses sellega tuginevad valitsused iseäranis argumentidele, mis on seotud ühenduse välissuhete alase pädevuse jaotusega, vabakaubanduslepingute rakendamist reguleeriva vastastikkuse põhimõttega, neis lepingutes lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamiseks kehtestatud institutsioonilise raamistikuga ning kaitseklauslitega, mis lubavad lepinguosalistele lepingutest erandeid.

17. On tõsi, et ühenduse ja kolmanda riigi vahel sõlmitud lepingu mõju ühenduses pole võimalik kindlaks määrata, võtmata arvesse asjaomaste sätete rahvusvahelist iseloomu. Kooskõlas rahvusvahelise õiguse põhimõtetega on ühenduse institutsioonidel, kellel on pädevus läbirääkimiste pidamiseks ja lepingute sõlmimiseks kolmandate riikidega, vabadus leppida nende riikidega kokku mõju osas, mida lepingu sätted hakkavad lepinguosaliste riiklikule õiguskorrale avaldama. Alles siis, kui leping seda küsimust ei reguleeri, tuleb pädevatel kohtutel, eriti Euroopa Kohtul, asutamislepingule vastava pädevuse raames see küsimus lahendada, nagu ka kõik muud tõlgendusküsimused, mis puudutavad lepingu kohaldamist ühenduses.

18. Rahvusvahelise õiguse üldnormide kohaselt peavad lepinguosalistes kõiki lepinguid heauskselt täitma. Kuigi kumbki lepinguosaline vastutab enda võetud kohustuste täieliku täitmise eest, kuulub talle see-eest vabadus määrata kohased õigusmeetmed, millega seda eesmärki oma õiguskorras saavutada, kui lepingus endas, mida tõlgendatakse selle eseme ja eesmärgi valguses, neid meetmeid kindlaks ei määrata. Viimast tingimust arvestades ei

tähenda asjaolu, et ühe lepinguosalise kohtud leiavad, et teatud lepingutingimused on vahetult kohaldatavad, samas kui teise lepinguosalise kohtud seda vahetut kohaldatavust ei mööna, veel iseenesest vastastikkuse puudumist lepingu rakendamisel.

19. Nagu valitsused rõhutasid, loodi vabakaubanduslepingute raames ühiskomiteed, kes vastutavad nende lepingute tingimuste kohaselt lepingute haldamise ja korraliku täitmise eest. Selleks võivad nad soovitusi anda ning asjaomasel lepingus sõnaselgelt sätestatud juhtudel otsuseid teha.

20. Asjaolu, et lepinguosalised on loonud omavahelisteks lepingu täitmist puudutavateks konsultatsioonideks ja läbirääkimisteks eraldi institutsioonilise raamistikku, ei ole piisav, et välistada selle lepingu kohaldamine kohtus. Asjaolu, et ühe lepinguosalise kohus kohaldab selles kohtus pooleli oleva konkreetse vaidluse puhul üht lepingusätet, mis sisaldab tingimusteta ja täpset kohustust, nõudmata järelkult ühiskomitee mingit eelnevat sekkumist, ei piira sellele komiteele lepinguga antud pädevust.

21. Mis puutub lepinguosalistele teatavatest lepingusätetest erandeid lubavatesse kaitseklauslitesse, tuleb märkida, et neid saab kohaldada ainult kindlatel asjaoludel ning üldjuhul pärast uurimist ühiskomitees mõlema poole juuresolekul. Jättes kõrvale eriolukorrad, mis võivad anda põhjust nende kohaldamiseks, ei mõjuta nende klauslite (millel muu hulgas ei ole mõju maksualast diskrimineerimist keelavatele sätetele) olemasolu iseenesest mõnede lepingutingimustega kaasnedes võivat vahetut kohaldatavust.

22. Kõigist eelnevatest kaalutlustest järeldub, et Portugaliga sõlmitud lepingu iseloom ega ülesehitus ei takista ettevõtjatel tuginemast mõnes ühenduse kohtus ühele nimetatud lepingu tingimusele.

23. Sellegipoolest tuleb küsimust, kas selline säte on tingimusteta ning piisavalt täpne, et tal oleks vahetu õigusmõju, hinnata lepingu kontekstis, kuhu ta kuulub. Et vastata eelotsuse küsimusele ühenduse ja Portugali vahelise lepingu artikli 21 esimese lõigu vahetu mõju kohta, tuleb seda sätet järelkult analüüsida nii selle lepingu eseme ja eesmärgi kui ka konteksti valguses.

24. Nimetatud lepingu eesmärk on luua vabakaubandussüsteem, mis kaotaks kaubandust piiravad õigusnormid peaaegu igasugusel kauplemisel lepinguosaliste territooriumidelt pärinevate toodetega, eriti tollimaksude ja samaväärse toimega maksude tühistamise ning koguseliste piirangute ja samaväärse toimega meetmete kaotamise teel.

25. Selles kontekstis on näha, et lepingu artikli 21 esimese lõigu eesmärk on vältida, et tollimaksude ja samaväärse toimega maksude ning koguseliste piirangute ja samaväärse toimega meetmete kaotamise teel saavutatud kaubavahetuse liberaliseerimine ei muutuks lepinguosaliste maksustamistavade tõttu üksnes näivaks. Just nii see juhtuks, kui ühe lepinguosalise imporditud toodet maksustaks rohkem kui teise lepinguosalise turul leiduvaid samasuguseid kodumaiseid tooteid.

26. Eelnevast nähtub, et lepingu artikli 21 esimene lõik kohustab lepinguosalisi tingimusteta järgima maksualase mittediskrimineerimise eeskirja, mille kohaldamiseks

piisab vaid sellest, kui tuvastatakse, et teatud maksustamissüsteemi alla kuuluvad tooted on samasugused, ning mille piirid tulenevad otse lepingu eesmärgist. Niisugusena võib seda sätet kohtus kohaldada ning järelikult võib sellel olla vahetu õigusmõju kogu ühenduses.

27. Seega tuleb esimese eelotsuseküsimuse esimesele osale vastata, et ühenduse ja Portugali vahelise lepingu artikli 21 esimene lõik on vahetult kohaldatav ning see võib anda ettevõtjatele õigusi, mida kohtud peavad kaitsma.

Küsimuse teine osa

28. Jaatava vastuse korral vaidlusaluse sätte vahetut õigusmõju puudutavale küsimuse osale küsib Bundesfinanzhof lisaks, kas see säte näeb ette EMÜ asutamislepingu artikli 95 esimeses lõigus sätestatuga samalaadse diskrimineerimiskeelu.

29. Seoses sellega tuleb märkida, et kuigi lepingu artiklil 21 ja EMÜ asutamislepingu artiklil 95 on sama eesmärk, kuna mõlemaga püütakse kaotada maksualane diskrimineerimine, tuleb kumbagi neist kahest sättest, mis on pealegi erinevalt sõnastatud, vaadelda ja tõlgendada omases kontekstis.

30. Nagu Euroopa Kohus juba oma 9. veebruari 1982. aasta otsuses kohtuasjas 270/80: Polydor (EKL 1982, lk 329) otsustas, on EMÜ asutamislepingul ja vabakaubanduslepingul eri eesmärgid. Sellest järeldub, et asutamislepingu artikli 95 tõlgendusi ei saa pelga sarnasuse põhjal vabakaubanduslepingu konteksti üle kanda.

31. Järelikult tuleb küsimuse teisele osale vastata, et artikli 21 esimest lõiku tuleb tõlgendada lähtuvalt selle sõnastusest ning pidades silmas selle eesmärki lepinguga loodud vabakaubandussüsteemi kontekstis.

Küsimuse kolmas osa

32. Viimasena esitab Bundesfinanzhof küsimuse, kas maksualase lepingu artikli 21 mittediskrimineerimise eeskirja saab kohaldada ka portveini impordi suhtes.

33. Vastavalt lepingu enda artiklile 2 kohaldatakse lepingut ühendusest ja Portugalist pärit toodete suhtes,

„i) mis kuuluvad Brüsseli nomenklatuuri gruppidesse 25–99, v.a I lisas loetletud tooted;

ii) mis on loetletud protokollides nr 2 ja 8, pöörates tähelepanu nimetatud protokollides sätestatud erikorrale.” [mitteametlik tõlge]

34. Portveinid on loetletud teatavate põllumajandussaaduste suhtes kohaldatavat korda käsitleva protokollis nr 8 artiklis 4. Selles artiklis sätestatakse, et seal loetletud Portugalist

pärit toodete ühendusse importimisel vähendatakse tollimaksu iga toote kohta esitatud tariifikvootide ulatuses ja piires.

35. Neist sätetest nähtub, et lepingut kohaldatakse portveinide suhtes tollimaksude kaotamise osas teatavate piirangutega. Protokollis sätestatud erikord ei mõjuta see-eest kuidagi maksualase diskrimineerimise keeldu, mis on esitatud lepingu artikli 21 esimeses lõigus.

36. Seega tuleb esimese eelotsuse küsimuse viimasele osale vastata, et ühenduse ja Portugali vahelise lepingu artikli 21 esimest lõiku saab kohaldada ka portveini impordi suhtes.

Teine küsimus

37. Selle küsimusega soovib Bundesfinanzhof saada vajalikke tõlgenduskrITERIUME, et ta saaks otsustada, kas see, kuidas riigivõimud on imporditud portveine maksustanud, on vastuolus ühenduse ja Portugali vahelise lepingu artikli 21 esimese lõiguga. Sellele küsimusele vastamiseks tuleb sätet selle eespool tehtud tõlgenduses võrrelda eelotsuse taotlusest ilmnevate andmetega.

38. Teise eelotsuseküsimuse punktis a tahetakse teada põhiliselt seda, kas lepingu artikli 21 esimene lõik lubab Saksamaa Liitvabariigil maksustada portveinidele lisatud alkoholi täie alkoholile kohaldatava maksumääraga või kohustab see säte seda liikmesriiki kohaldama vähendatud maksumäära, mis on ette nähtud alkoholimonopoli seaduse artikli 79 lõikes 2 alkoholi puhul, mis on toodetud puuviljakasvatusühistute piiritusetehastes ning neis piires, milles neil on lubatud alkoholi toota.

39. Eelotsuse taotluses leiduvatest andmetest ei selgu, kas imporditud portveinidele lisatud alkohol on või ei ole toodetud nende tingimustega võrreldavates tingimustes, mille puhul on puuviljakasvatusühistute piiritusetehaste jaoks ette nähtud alkoholi täiendava maksu vähendamine. See-eest selgub neist andmetest, et riiklikus seaduses käsitletavat puuviljakasvatusühistute piiritusetehased ei valmista alkoholi, mida saaks liköörveinidele lisada.

40. Niisiis näib, et Saksamaa Liitvabariigi turul ei ole alkoholi, mida saaks veinidele portveinitaoliste liköörveinide valmistamiseks lisada ning mis saaks puuviljakasvatusühistute piiritusetehastele ette nähtud maksuvähendusest kasu.

41. Neil asjaoludel ei saa nimetatud maksuvähenduse kohaldamata jätmine portveinide puhul kahjustada lepingu eesmärki – ühenduse ja Portugali vahelise kaubanduse liberaliseerimist. Lepingu eesmärki silmas pidades ei piisa puhtteoreetilisest hüpoteesist – et kui Saksamaa Liitvabariigis valmistataks erilistel tingimustel sama toodet, võiks sellel olla õigus maksuvähenduseks – selleks, et tekiks kohustus importtootele seda maksuvähendust lubada.

42. Seega tuleb teise eelotsuseküsimuse punktile a vastata, et diskrimineerimisega ühenduse ja Portugali vahelise lepingu artikli 21 esimese lõigu mõttes ei ole tegemist, kui üks liikmesriik ei kohalda Portugalist pärit toodete suhtes maksuvähendust, mis on ette nähtud teatud tootjarühmadele või toote tüüpidele, kui asjaomase liikmesriigi turul ei ole ühtegi Portugali tootega sarnast toodet, mis saaks sellest maksuvähendusest tegelikult kasu.

43. Teise eelotsuseküsimuse punktis b küsitakse, kas ühenduse ja Portugali vahelise lepingu artikli 21 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et selle järgi tuleb samasuguste toodete all mõista mitte ainult „otseselt” sarnaseid tooteid, vaid ka teisi tooteid, mida on põhjust pidada „samuti sarnasteks”.

44. Eelotsuse taotlusest ilmneb, et Bundesfinanzhof esitas selle küsimuse, oletades, et sarnasus ei pruugi olla mitte ainult portveinide ja teiste liköörveinide vahel, vaid ka portveinide ja eriliste loodusliku kääritamise teel saadud suure alkoholisisaldusega veinide vahel, mida Saksamaa Liitvabariigis üldse ei maksustata.

45. Seoses sellega tuleb rõhutada, et ühenduse ja Portugali vahelise lepingu artikli 21 esimese lõigu sarnasuse mõiste on ühenduses kohaldamisse puutuv osas ühenduse õigusmõiste, mida tuleb tõlgendada ühetaoliselt, ning Euroopa Kohus peab seda tagama.

46. Võttes arvesse selle sätte eespool kirjeldatud eesmärki, ei saa nimetatud sätte tähenduses samasugusteks pidada tooteid, mis erinevad üksteisest nii valmistamisviisi kui ka omaduste poolest. Sellest järeldub, et liköörveine, millele on alkoholi lisatud, ja loodusliku kääritamise teel saadud veine ei saa pidada samasugusteks toodeteks vaidlusaluse sätte tähenduses.

47. Seega tuleb teise eelotsuseküsimuse punktile b vastata, et tooteid, mis erinevad üksteisest nii valmistamisviisi kui ka omaduste poolest, ei saa pidada samasugusteks lepingu artikli 21 esimese lõigu tähenduses.

Kohtukulud

48. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Taani Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi valitsuse, Prantsuse Vabariigi valitsuse ja Ühendkuningriigi valitsuse ning Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus riiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse riiklik kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastates küsimustele, mille Bundesfinanzhof esitas talle 24. märtsi 1981. aasta määrusega, otsustab:

1) Ühenduse ja Portugali vahelise lepingu artikli 21 esimene lõik on vahetult kohaldatav ning see võib anda ettevõtjatele õigusi, mida kohtud peavad kaitsma.

2) Seda tuleb tõlgendada lähtuvalt selle sõnastusest ning pidades silmas selle eesmärki lepinguga loodud vabakaubandussüsteemi kontekstis.

3) Sätet saab kohaldada ka portveinide impordi suhtes.

4) Sätet tuleb tõlgendada selliselt, et

a) kui üks liikmesriik ei kohalda Portugalist pärit toodete suhtes maksuvähendust, mis on ette nähtud teatud tootjarühmadele või toote tüüpidele, kui asjaomase liikmesriigi turul ei ole ühtegi Portugali tootega sarnast toodet, mis saaks sellest maksuvähendusest tegelikult kasu, ei ole tegemist diskrimineerimisega ühenduse ja Portugali vahelise lepingu artikli 21 esimese lõigu mõttes;

b) tooteid, mis erinevad üksteisest nii valmistamisviisi kui ka omaduste poolest, ei saa pidada samasugusteks.

Mertens de Wilmars

O'Keeffe

Everling

Chloros

Pescatore

Mackenzie Stuart

Bosco

Koopmans

Due

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 26. oktoobril 1982.

Kohtusekretär

President

P. Heim

J. Mertens de Wilmars